

Cykl konferencji nt. bezpieczeństwa

Rola szkół i placówek w systemie obrony cywilnej (zgodnie z ustawą OLiOC) – zadania i wyzwania w obliczu współczesnych zagrożeń

Kraków – 24.11.2025
Tarnów – 04.12.2025
Nowy Sącz – 09.12.2025

Wykładowcy: kadra naukowo-dydaktyczna Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie UAFM
oraz współpracownicy – specjaliści w zakresie OLiOC.

Konferencje realizowane pod Honorowym Patronatem:
Wojewody Małopolskiego dr Krzysztofa Klęczara, Małopolskiego Kuratora Oświaty dr Gabrieli Olszowskiej
Rektora Uniwersytetu Andrzeja Frycza Modrzewskiego dr Macieja Kluza

Improwizowane urządzenia wybuchowe (IED) jako zagrożenia asymetryczne w systemie oświaty

dr Marcei HERMAN
Wydział Nauk o Bezpieczeństwie
Uniwersytet Andrzeja Frycza Modrze
ul. Herlinga-Grudzińskiego 1,
30 – 705 Kraków

Cel zajęć:

zwiększenie świadomości zagrożeń z zakresu urządzeń wybuchowych „domowej roboty”
Home Made Explosives (HME);

wskazanie proponowanych rekomendacji
postępowania w sytuacjach zagrożeń z
użyciem UW/PN/MW;

przedstawienie konstrukcji atrap
improwowanych urządzeń wybuchowych w
przedmiotach użyteczności codziennej.

Podstawowe definicje regulujące problematykę

1. Materiał wybuchowy;
2. Przedmiot niebezpieczny;
3. Bomba;
4. Urządzenie wybuchowe;
5. Strefa/miejsce bezpieczne;
6. Saper vs pirotechnik

Proponowany algorytm postępowania w sytuacji zagrożenia improwizowanym urządzeniem wybuchowym na terenie/obiekcie oświaty:

nie dotykać przedmiotu;

nie przebywać w bezpośredniej odległości;

zabezpieczyć miejsce i nie dopuszczać osób postronnych;

powiadomić przełożonego/służby/instytucje;

ewakuacja? tak/nie; rekomendacje ABW, Policji, CBŚP

oznaczyć miejsce, drogę dojścia i ewakuacji;

przekazać zebrane informacje przybyłym pirotechnikom/funkcjonariuszom;

być w gotowości do wsparcia działań zabezpieczających.

Zalecany sposób działania w przypadku znalezienia PN/MW/UW na terenie zewnętrznym placówki edukacyjnej:

nie odkopuj;

nie dotykaj, nie manipuluj przy znalezionych przedmiotach, nie zmieniaj ich położenia;

zabezpiecz miejsce;

powiadom służby;

nie dopuszczaj innych osób, schroń się;

Proponowany algorytm postępowania w sytuacji otrzymania informacji „o bombie” telefonicznie lub e-mailem:

zachowaj spokój, nie wpadaj w panikę,

nie rozłączaj rozmowy

nie lekceważ informacji o „bombie” oraz rozmówcy;

rozmawiaj konkretnie i rzeczowo;

staraj się zapamiętać jak najwięcej informacji;

przedłużaj rozmowę (np. udając trudności w zrozumieniu) by uzyskać jak najwięcej szczegółów;

zapisuj lub nagraj przebieg rozmowy, czas, sposób mówienia dzwoniącego, przekazaną informację, dźwięki dochodzące z tła rozmowy;

jeśli informacja dotarła e-mailem - zapisz i wydrukuj, a o otrzymanej informacji powiadom administratora obiektu lub policję;

Ukierunkowanie rozmowy ze sprawcą, o co pytać?

Jak się zwracać do sprawcy?

Kiedy nastąpi wybuch/dokładna godzina?

Gdzie nastąpi wybuch/gdzie jest bomba/dokładna lokalizacja?

Jak wygląda urządzenie/jaki rodzaj?

Co spowoduje wybuch?

Czy możemy jakoś temu zapobiec?

Czy możemy spełnić Pańskie żądania?

jakie są Pańskie motywy?

Skąd Pan telefonuje? Gdzie Pan mieszka?

a 3 promilach

Proponowany algorytm postępowania w sytuacji ogłoszenia alarmu bombowego:

STOP - pomyśl,
którędy

UWAŻAJ – zwróć
uwagę na otoczenie
i ewentualne
zagrożenia

PAMIĘTAJ o
własnym bagażu
ciekawość jest
niebezpieczna

ODDAŁ się z
miejsca
zagrożonego
wybuchem

INFORMUJ o
zagrożeniu innych

EWAKUACJA -
zachowaj spokój,
zabierz rzeczy osobiste,
sprawnie opuść
zagrożone miejsce,

WYKONUJ
polecenia
przybyłych sił
Policji/Żandarmerii
Wojskowej/PSP

NIE RATUJ
MIENIA

Zawiadamiając Policję (112, 997) / Żandarmerię Wojskową (261-13-40-61) podaj:

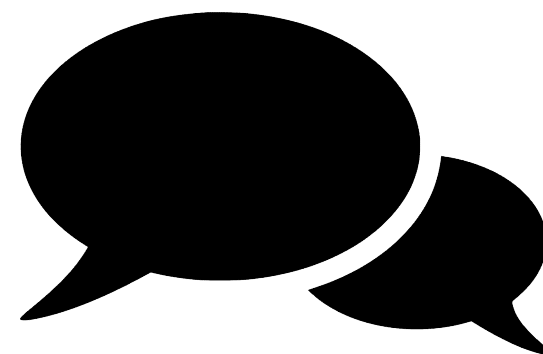
Miejsce znalezienia i opis przedmiotu

Dokładny adres podłożenia urządzenia wybuchowego

W przypadku informacji przekazanej telefonicznie: dokładną treść rozmowy z informującym

W przypadku informacji przekazanej mailem: przeczytać treść e-maila z informacją

Podaj swoje dane personalne wraz z godziną otrzymania informacji

ZAGROŻENIA POWYBUCHOWE - na co zwrócić uwagę

podmuch fali uderzeniowej;

drgania sejsmiczne;

rozrzut odłamków;

masę ładunku MW lub ogólną liczbę MW mogących wybuchnąć jednocześnie;

rodzaj i konstrukcję MW;

materiał, przy którym MW (urządzenie wybuchowe) się znajduje (może ulec zniszczeniu);

sposób umieszczenia ładunku MW lub UW (kadłub oraz wewnątrz lub zewnątrz);

zagrożenie wybuchem wtórnym;

warunki terenowe (umieszczenie MW, UW na zewnątrz obiektu);

warunki atmosferyczne (wiatr, temperatura, opady deszczu).

EWAKUACJA

administrator, właściciel lub gospodarz obiektu/placówki podejmuje decyzję o ewakuacji:

po otrzymaniu informacji o podłożeniu MW, UW lub przedmiotu mogącego je zawierać;

na wniosek/rekomendacje PSP/CBSP/Policji/ŻW;

zakres ewakuacji uzależnia się od skali występującego zagrożenia;

do miejsca ewakuacji/miejsca bezpiecznego

Obserwacja UW/PN/MW

gdzie znajduje się podejrzany
przedmiot/urządzenie/
materiał?

jak wygląda podejrzany
przedmiot/urządzenie/
materiał?

kiedy podejrzany
przedmiot/urządzenie/
materiał został ujawniony?

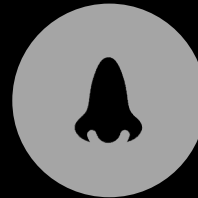
czy zostały zauważone osoby
które mogłyby mieć związek
z ujawnionym
przedmiotem/urządzeniem?

czy w pobliżu miejsca
ujawnienia występują miejsca
newralgiczne?

Niebezpieczna przesyłka

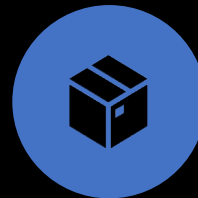
przesyłka od nadawcy lub z miejsca budzącego podejrzenia,

przesyłka podejrzana ze względu na wagę, wymiary, kształt, zapach,

wewnątrz przesyłki widać cienką folię lub druciki/przewody,

opakowanie brudne, zatłuszczone, zabarwione lub nasączone substancją zapachową,

dodatkowy lub niespotykany materiał, chroniący zawartość przesyłki

nieuzasadnione oznakowanie przesyłek napisami typu: „do rąk własnych”, „poufne”, „doręczyć osobiście” itp.

Proponowany algorytm postępowania niebezpieczna przesyłka - ZAMKNIĘTA:

nie odbieraj jej

nie otwieraj przesyłki;

umieść w grubym
worku plastikowym i
szczelnie zaklej;

worek umieść w drugim
grubym worku, ten
również szczelnie
zamknij;

nie przenoś - najlepiej
pozostawić na miejscu;

zamknij okna i drzwi
(zabezpiecz pomieszczenie
przed dostępem innych
osób), wyłącz systemy
wentylacyjne i
klimatyzację;

natychmiast zadzwoń
na numer alarmowy
112;

umyj mydłem ręce
i twarz

Proponowany algorytm postępowania niebezpieczna przesyłka - OTWARTA:

nie naruszaj jej
zawartości;

zabezpiecz ciało;

zabezpiecz zawartość;

unikaj poruszania i
przemieszczania
przesyłki;

jeśli to możliwe
dokładnie umyj
mydłem ręce i twarz;

jeżeli wykonanie opisanych
wyżej czynności nie jest
możliwe, nie rób nic z
przesyłką, opuść
pomieszczenie, zabezpiecz
przed dostępem osób
postronnych;

natychmiast zadzwoń
na numer alarmowy
112;

izolacja osób które
miały kontakt z
przesyłką

pokaz atrap improvizowanych urządzeń wybuchowych

**umieszczonych
w przedmiotach
użyteczności
codziennej**

**elementy składowe
improvizowanych
urządzeń
wybuchowych**

**DZIEKUJĘ ZA
UWAGĘ**

**dr Marcelli HERMAN
Wydział Nauk o Bezpieczeństwie
Uniwersytet Andrzeja Frycza
Modrzewskiego,
ul. Herlinga-Grudzińskiego 1,
30 – 705 Kraków
tel. kontaktowy 606-717-029**